

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 01.12.2020 р.

м. Одеса

№ 65/18-р/к

Справа № 1-26.250/3-2020

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

У зв'язку із здійсненням контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на ринку надання нотаріальних послуг Миколаївським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України у межах повноважень, передбачених статтями 17, 22, 22-1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», було направлено до приватного нотаріуса Миколаївського міського нотаріального округу Миколаївської області Барскова Артема Вікторовича вимогу від 09.12.2019 № 64-02/2205/2 про надання необхідної інформації. Проте у встановлені вимогою строки відповідач не надав інформації до територіального відділення.

За результатами розгляду справи № 1-26.250/3-2020 такі дії відповідача кваліфіковано як порушення, передбачені пунктом 13 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції». На відповідача накладено штрафи за вчинення цих порушень.

Адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи про вчинення приватним нотаріусом Миколаївського міського нотаріального округу Миколаївської області Барсковим Артемом Вікторовичем порушень, передбачених пунктом 13 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Відділу досліджень і розслідувань від 24.02.2020 № 64-03/16-пв,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(1) Розгляд справи було розпочато за власною ініціативою розпорядженням адміністративної колегії Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 04.02.2020 № 3-р за ознаками вчинення трьох порушень, передбачених пунктом 13 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» - неподання інформації територіальному відділенню Антимонопольному комітету України у встановлені головою територіального відділення строки. Листом від 05.02.2020 № 64-02/187 розпорядження було направлено на адресу відповідача.

(2) Копія подання з попередніми висновками у справі від 24.02.2020 № 64-03/16-пв направлена відповідачу листом від 25.02.2020 № 64-02/272 з рекомендованим повідомленням про його вручення № 54001 3961227 9, була одержана 27.02.2020. На подання з попередніми висновками у справі відповідач не надав будь-яких письмових пояснень, заперечень, доводів.

(3) Відповідно до розпорядження Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 № 23-рп «Про реорганізацію територіальних відділень Антимонопольного комітету України» (із змінами) з 01 червня 2020 року припинено виконання функцій Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Миколаївське відділення), визначених Положенням про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженим розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України

30.03.2001 за № 291/5482. З 02 червня 2020 року виконання функцій, що були віднесені до компетенції Миколаївського відділення, покладені на Одеське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету. У червні 2020 року Одеське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету здійснило державну реєстрацію зміни назви на Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України.

2. ВІДПОВІДАЧ У СПРАВІ

(4) Відповідачем є приватний нотаріус Миколаївського міського нотаріального округу Миколаївської області Барсков Артем Вікторович (адреса розташування робочого місця - проспект Богоявленський, 31/2, м. Миколаїв, 54018, свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю № 4656) (далі – Приватний нотаріус).

(5) Відповідно до статті 1 Закону України «Про нотаріат», нотаріат в Україні - це система органів і посадових осіб, на які покладено обов'язок посвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші нотаріальні дії, передбачені цим Законом, з метою надання їм юридичної вірогідності. Вчинення нотаріальних дій в Україні покладається на нотаріусів, які працюють в державних нотаріальних конторах, державних нотаріальних архівах (державні нотаріуси) або займаються приватною нотаріальною діяльністю (приватні нотаріуси). Документи, оформлені державними і приватними нотаріусами, мають однакову юридичну силу.

Стаття 3 Закону України «Про нотаріат» визначає, що нотаріус - це уповноважена державою фізична особа, яка здійснює нотаріальну діяльність у державній нотаріальній конторі, державному нотаріальному архіві або незалежну професійну нотаріальну діяльність, зокрема посвідчує права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняє інші нотаріальні дії, передбачені законом, з метою надання їм юридичної вірогідності.

Стаття 13-1 даного Закону регламентує правове поняття нотаріального округу як територіальної одиниці, в межах якої нотаріус здійснює нотаріальну діяльність і в межах якого знаходиться державна нотаріальна контора, в якій працює державний нотаріус, або робоче місце (контора) приватного нотаріуса. Нотаріальні округи визначаються відповідно до адміністративно-територіального устрою України. Нотаріус не вправі здійснювати нотаріальну діяльність за межами свого нотаріального округу, за винятком заміщення інших нотаріусів у випадках, передбачених цим Законом. Згідно вимог статті 25 Закону України «Про нотаріат», робоче місце (контора) приватного нотаріуса має знаходитись у межах нотаріального округу, в якому приватний нотаріус здійснює нотаріальну діяльність.

(6) За приписами статті 4 цього ж Закону, нотаріус має право, зокрема: одержувати плату за надання додаткових послуг правового та технічного характеру, які не пов'язані із вчинюваними нотаріальними діями, плату за вчинення інших дій, покладених на них відповідно до закону, а також за вчинення приватними нотаріусами нотаріальних дій; складати проекти угод і заяв, виготовляти копії документів та виписки з них, а також давати роз'яснення з питань вчинення нотаріальних дій і консультації правового характеру.

(7) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єктом господарювання є юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими. Суб'єктами господарювання визнаються також органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю в частині їх діяльності з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншої господарської діяльності. Товаром відповідно до цієї статті Закону є будь-який предмет господарського обороту, в тому числі послуги.

Отже, за змістом статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єктами господарювання визнаються, зокрема, фізичні особи, що здійснюють діяльність з виробництва та реалізації послуг, або іншу господарську діяльність.

Згідно з частиною першою статті 3 Господарського кодексу України (далі - ГК України), під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів

господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

При цьому за своїм змістом визначення суб'єкта господарювання у статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є істотно ширшим від поняття суб'єкта господарювання в інших актах законодавства, зокрема, у ГК України: адже за змістом статті 1 Закону, в окремих випадках суб'єктами господарювання можуть визнаватися (а відтак, і притягатися до відповідальності за порушення) у тому числі органи влади та органи місцевого самоврядування (які за ГК України не визнаються суб'єктами господарювання за жодних обставин – частина перша статті 8 ГК України).

Поняття суб'єкта господарювання за статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у контексті тлумачення та застосування законодавства про захист економічної конкуренції має характер спеціальної норми, і тому саме ця норма підлягає застосуванню органами Комітету переважно перед іншими нормами законодавства.

Таким чином, за законодавством про захист економічної конкуренції суб'єктом господарювання може визнаватися будь-яка (у тому числі фізична) особа, яка виробляє, реалізує, придбаває товари (у тому числі роботи чи послуги) *вартісного характеру, що мають цінову визначеність* і є предметом господарського обороту (тобто, формують окремий ринок з попитом і пропозицією).

(8) Не відрізняючись за характером завдань і функцій від державних нотаріусів, приватні нотаріуси займаються приватною нотаріальною діяльністю, яка ґрунтується на засадах, цілком відмінних від засад діяльності державних нотаріусів. Приватні нотаріуси:

- не перебувають у штаті будь-якої юридичної особи, а є особами, які займаються незалежною професійною діяльністю (самозайнятими особами) (підпункт 14.1.226 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України); як самозайняті особи самостійно сплачують податки з доходів, одержаних з такої діяльності (стаття 32 Закону України «Про нотаріат»);

- самостійно організують свою діяльність, на свій розсуд вирішують питання, пов'язані з орендою чи викупом приміщення, де буде розташоване їх робоче місце, забезпечують відповідність такого робочого місця вимогам, що до нього ставляться, укладають трудові договори із працівниками та оплачують їх роботу;

- шкода, заподіяна особі внаслідок незаконних дій або недбалості приватного нотаріуса, відшкодовується в повному розмірі самим приватним нотаріусом, який з цією метою зобов'язаний до початку зайняття приватною нотаріальною діяльністю укласти договір страхування цивільно-правової відповідальності (статті 27 та 28 Закону України «Про нотаріат»).

Отже, приватні нотаріуси здійснюють незалежну професійну діяльність на принципі самофінансування, за вчинення нотаріальних дій справляють плату, розмір якої визначається за домовленістю між нотаріусом та громадянином або юридичною особою (стаття 31 Закону). За вчинення інших дій, покладених на них відповідно до закону, приватні нотаріуси справляють плату, розмір якої визначається законодавством у відповідній сфері. Оплата додаткових послуг правового характеру, що надаються приватними нотаріусами і не належать до вчинюваної нотаріальної дії, провадиться за домовленістю сторін.

Приватний нотаріус, здійснюючи нотаріальну діяльність, надає послуги вартісного характеру, що мають цінову визначеність і ціна яких визначається за домовленістю сторін, не будучи регульованою державою. Маючи можливість самостійно організувати свою діяльність та визначати вартість надання нотаріальних послуг, приватний нотаріус має змогу конкурувати з іншими приватними або державними нотаріусами, які здійснюють свою діяльність в одному нотаріальному окрузі, та несе ризик втрати клієнтів (потенційних клієнтів) у зв'язку із менш якісним наданням послуг або вищою ціною у порівнянні з іншими нотаріусами.

Отже, незважаючи на здійснення функцій, делегованих державою, приватний нотаріус відповідає критеріям суб'єкта господарювання за Законом України «Про захист економічної конкуренції».

(9) Таким чином, на приватних нотаріусів як суб'єктів господарювання поширюється сфера дії Закону України «Про захист економічної конкуренції», зокрема стаття 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

(10) Відповідно до статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» одним із основних завдань Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Миколаївським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України вивчалось та досліджувалось, згідно встановленої законодавством компетенції, ряд питань, пов'язаних із здійсненням приватними нотаріусами нотаріальної діяльності у територіальних межах Миколаївської області, та реалізацією прав фізичних і юридичних осіб, які мають потребу у вчиненні відповідних нотаріальних дій. У ході цього дослідження, що розпочиналося у вересні 2019 року, було виявлено вчинення у 2019 році приватними нотаріусами Миколаївської області дій, які не відповідають нормам конкурентного законодавства та можуть призвести до порушень, передбачених Законом України «Про захист економічної конкуренції», зокрема, пунктом 1 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» - антиконкурентні узгоджені дії, які стосуються встановлення цін. Враховуючи наведені обставини та приписи чинного законодавства, адміністративна колегія Миколаївського відділення, з метою запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, припинення дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, керуючись частиною шостою статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», надала усім приватним нотаріусам Миколаївської області та Миколаївському обласному відділенню Нотаріальної палати України обов'язкові для розгляду рекомендації від 22.10.2019 за № 14-155-рк про вжиття вичерпних заходів щодо недопущення дій, які можуть призвести до вчинення порушення, передбаченого пунктом 1 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

У своїх відповідях на вказані рекомендації Миколаївського відділення ряд приватних нотаріусів вказали, що, на їх думку, вони не є суб'єктами господарювання, тому до них не може бути застосовано норми законодавства про захист економічної конкуренції. У листах наводяться посилання на окремі положення Закону України «Про нотаріат» щодо визначення статусу приватного нотаріуса, порядку оплати за вчинення нотаріальних дій та інших дій правового характеру, а також щодо змісту державного регулювання нотаріальної діяльності, та на деякі норми Господарського та Податкового кодексів України в частині віднесення діяльності приватних нотаріусів до окремого виду оподаткування – до самозайнятих осіб, які проводять незалежну професійну діяльність.

Вищенаведені обставини обумовили необхідність продовження та додаткового дослідження Миколаївським відділенням зазначених питань. Задля цього виникла потреба в одержанні відповідної інформації від приватних нотаріусів.

(11) З огляду на викладене, Миколаївське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у зв'язку із здійсненням контролю за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції при наданні нотаріальних послуг приватними нотаріусами Миколаївської області, керуючись статтями 3, 17, 22, 22-1 Закону України "Про Антимонопольний комітет України", пунктами 3 та 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482, (із змінами та доповненнями), направило до приватного нотаріуса Миколаївського міського нотаріального округу Миколаївської області Барскова Артема Вікторовича вимогу від 09.12.2019 № 64-02/2205/2 (далі – Вимога) про надання необхідної інформації, яка стосується оплати за нотаріальні послуги та обставин укладення у 2019 році Меморандуму про взаєморозуміння

між приватними нотаріусами Миколаївської області та Миколаївським обласним відділенням Нотаріальної палати України.

(12) Вимога була надіслана на адресу розташування робочого місця приватного нотаріуса Барскова А.В. – проспект Богоявленський, 31/2, м. Миколаїв, 54018.

Вимога одержана Барсковим А.В. під розпис 12.12.2019, що підтверджується даними рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення за номером 54001 3874528 3.

(13) Згідно Вимоги, Приватний нотаріус мав надати територіальному відділенню інформацію - пояснення та копії документів, у встановлені у Вимозі терміни :

- у 10-денний термін з дня отримання вимоги – на питання пунктів 1 – 5 даної вимоги;
- у 12-денний термін з дня отримання вимоги – на питання пунктів 6 – 9.1 даної вимоги;
- у 15-денний термін з дня отримання вимоги – на питання пунктів 10 – 15 даної вимоги.

Отже, строк подання інформації на питання пунктів 1 – 5 Вимоги становив 22.12.2019, на питання пунктів 6 – 9.1 Вимоги – 24.12.2019, на питання пунктів 10 – 15 Вимоги – 27.12.2019.

(14) Проте у встановлені у Вимозі строки інформації на Вимогу від Приватного нотаріуса до територіального відділення не надійшло.

(15) Водночас, листом від 19.12.2019 № 221/01-16 відповідач повідомив Миколаївське відділення про одержання Вимоги та вказав, що запитана інформація не може бути ним надана. При цьому він мотивує, що нотаріус не є суб'єктом господарювання та не надає нотаріальних чи інших послуг, про які йдеться у Вимозі. У якості причин наводяться посилання на окремі норми Закону України «Про нотаріат», Господарського та Податкового кодексів України щодо визначення поняття господарської діяльності, заборони для нотаріуса займатися підприємницькою діяльністю і робиться висновок про втручання у його діяльність як нотаріуса внаслідок запитування у нього Вимогою відповідної інформації. Тому, вважає відповідач, такі вимоги органів Антимонопольного комітету України щодо надання інформації не підлягають виконанню ним.

(16) Отже, відповідач не надав до територіального відділення інформації на жодне з 15-ти питань згідно Вимоги голови Відділення у встановлені у ній строки.

(17) Доводи Приватного нотаріуса щодо неправомірності запитування у нього органом Антимонопольного комітету України інформації не можуть бути взяті до уваги, оскільки не ґрунтуються на чинному законодавстві, є односторонніми і не враховують норм законодавства про захист економічної конкуренції, яке у даному випадку підлягає застосуванню до досліджуваних правовідносин. Тому й висновки відповідача про те, що Вимога не підлягає виконанню, є хибними. Як обґрунтовується у розділі 2 даного рішення – «Відповідач у справі», приватні нотаріуси за законодавством про захист економічної конкуренції є суб'єктами господарювання, й на них, як суб'єктів господарювання поширюється сфера дії Закону України «Про захист економічної конкуренції». А відповідно до частини четвертої статті 4 цього ж Закону, державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюються органами Антимонопольного комітету України. Таким чином, Миколаївське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України при здійсненні дослідження, надісланні головою відділення необхідних для цього вимог на адреси ряду приватних нотаріусів області, - діяло у межах здійснення контролю за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції на ринку надання нотаріальних послуг, відповідно до встановленої законодавством компетенції та повноважень.

(18) Відсутність інформації на Вимогу перешкоджала територіальному відділенню виконувати завдання, покладені на нього законодавством про захист економічної конкуренції, зокрема дослідженню ринку надання нотаріальних послуг та встановленню правомірності дій його учасників на відповідність законодавству про захист економічної конкуренції.

(19) У межах встановлених Вимогою строків для подання вказаної у ній інформації, з боку відповідача до Відділення не надходило будь-яких звернень чи клопотань щодо продовження строків надання запитаної інформації.

Водночас, вже після спливу визначених Вимогою строків, та після одержання копії подання з попередніми висновками у даній справі, відповідач листом від 20.03.2020 № 22/01-16 надав свою відповідь на Вимогу (пояснення та копії ряду документів).

4. ВИСНОВКИ У СПРАВІ ТА ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

(20) Згідно зі статтею 6 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення становлять систему органів Антимонопольного комітету України.

(21) Частиною першою статті 12 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» встановлено, що для реалізації завдань, покладених на Антимонопольний комітет України, утворюються територіальні відділення, повноваження яких визначаються Комітетом у межах його компетенції.

Частиною другою статті 12 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» передбачено, що повноваження територіальних відділень Комітету визначаються цим Законом, іншими актами законодавства.

Очолює територіальне відділення голова територіального відділення (частина третя статті 12 Закону України «Про Антимонопольний комітет України»).

(22) Відповідно до пункту 1 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 21.02.2001 року за №32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції 30.03.2001 року за № 291/5482 (зі змінами та доповненнями) (далі - Положення), територіальні відділення Антимонопольного комітету України є органом в системі органів Антимонопольного комітету України, утвореним для реалізації завдань, покладених на Комітет Законом України «Про Антимонопольний комітет України», іншими актами законодавства про захист економічної конкуренції.

(23) Відповідно до пункту 2 Положення основним завданням відділення є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині, зокрема: здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень цього законодавства; контролю за узгодженими діями суб'єктів господарювання.

(24) Згідно пункту 3 Положення у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції відділення має повноваження, зокрема, вимагати від суб'єктів господарювання інформацію, проводити дослідження ринку, визначати межі товарного ринку, а також становище суб'єктів господарювання на цьому ринку та приймати відповідні рішення (розпорядження), вживати заходів, спрямованих на запобігання порушенням конкурентного законодавства.

(25) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 17 Закону України «Про Антимонопольний Комітет України» та підпункту 5 частини першої пункту 8 Положення, голова територіального відділення Антимонопольного комітету України при розгляді заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, проведенні перевірки та в інших передбачених законом випадках має право вимагати від суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, їх посадових осіб і працівників, інших фізичних та юридичних осіб інформацію, в тому числі з обмеженим доступом.

(26) Відповідно до статті 22 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» вимоги голови територіального відділення Антимонопольного комітету України, уповноважених ним працівників відділення в межах їх компетенції є обов'язковими для виконання у визначені ним строки.

(27) Відповідно до статті 22¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України» суб'єкти господарювання, об'єднання, органи влади, органи місцевого самоврядування,

органи адміністративно-господарського управління та контролю, інші юридичні особи, їх структурні підрозділи, філії, представництва, їх посадові особи та працівники, фізичні особи зобов'язані на вимогу голови територіального відділення Антимонопольного комітету України, уповноважених ним працівників подавати документи, предмети чи інші носії інформації, пояснення, іншу інформацію, в тому числі з обмеженим доступом, необхідну для виконання територіальним відділенням завдань, передбачених законодавством про захист економічної конкуренції та про державну допомогу суб'єктам господарювання.

(28) Слід відзначити, що хоча стаття 22¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України» прямо не згадує нотаріальну таємницю серед видів інформації, яка подається на вимогу органів Комітету, цією статтею встановлено обов'язок подавати *«іншу інформацію, в тому числі з обмеженим доступом»*, необхідну для виконання органами Комітету своїх завдань, її положення стосуються *будь-яких* юридичних або фізичних осіб; *жодних винятків для нотаріусів* (державних чи приватних) стаття 22¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України» *не містить*. Як наслідок, нотаріус (державний або приватний), одержавши вимогу органу Комітету про надання інформації, зобов'язаний надати інформацію, що не належить до нотаріальної таємниці (яка не пов'язана із заінтересованою особою та її зверненням до нотаріуса), *на загальних підставах*.

(29) Відповідно до статті 19 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», під час розгляду заяв і справ про узгоджені дії, концентрацію, про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, в тому числі під час проведення розслідування, дослідження, прийняття розпоряджень, рішень за заявами і справами, здійснення інших повноважень у сфері контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, контролю за узгодженими діями, концентрацією органи та посадові особи Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень керуються лише законодавством про захист економічної конкуренції. Норми законодавства про захист економічної конкуренції у частині права на запитування інформації, необхідної для реалізації органами Комітету своїх повноважень, та відповідальності за невиконання обов'язку щодо надання такої інформації мають спеціальний характер щодо іншого законодавства і мають переважати у застосуванні над нормами іншого законодавства, яке обмежує обов'язок надання запитуваної органами Комітету інформації.

(30) Таким чином, органи та посадові особи Антимонопольного комітету України, діючи на підставі законодавства про захист економічної конкуренції, мають право витребувати у нотаріусів відповідну інформацію.

(31) Отже, вищезазначені приписи законодавства про захист економічної конкуренції, маючи на меті забезпечення реалізації основних завдань Антимонопольного комітету України, визначених статтею 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», наділяють територіальні відділення Антимонопольного комітету України правом збирати та отримувати інформацію, в тому числі з обмеженим доступом та банківську таємницю, при здійсненні відповідних досліджень.

(32) Таким чином, Миколаївське відділення у межах наданих йому повноважень мало право витребувати у відповідача відповідну інформацію, а відповідач, у свою чергу, зобов'язаний був надати інформацію на вимогу у повному обсязі у встановлені головою відділення строки.

(33) Згідно з правовою позицією, що викладена у Постанові Верховного Суду України від 11.02.2002 у справі № 2/1/725-а, у Постановах Вищого господарського суду України від 09.03.2004 у справі № А12/22 та від 29.06.2004 у справі № 44/60, вбачається, що:

- законодавством не передбачено право суб'єктів господарювання подавати окремі з витребуваних державним уповноваженим або головою територіального відділення документів чи ухилятися від надання окремих з витребуваних документів;
- Закон України «Про Антимонопольний комітет України» та інші нормативно-правові акти не містять положень про право суб'єктів господарювання на відмову від виконання вимоги органів Антимонопольного комітету України щодо надання інформації, необхідної для реалізації завдань, покладених на них.

Чинне законодавство України не обмежує органи Антимонопольного комітету України у виборі джерела для отримання інформації, необхідної для виконання їх завдань,

передбачених законодавством про захист економічної конкуренції. Зазначене узгоджується з пунктом 8 Оглядового листа Вищого господарського суду України від 03.12.2004 № 04-5/3180.

(34) Отже, відповідач, не надавши у встановлені головою Миколаївського територіального відділення строки інформації, яка запитувалась у нього відповідними пунктами Вимоги від 09.12.2019 № 64-02/2205/2, не виконав свій законодавчо встановлений обов'язок.

(35) Неподання Приватним нотаріусом запитаної у нього інформації у встановлені у Вимозі строки перешкоджало: повному, всебічному та об'єктивному дослідженню ринку надання нотаріальних послуг приватними нотаріусами, які діють у Миколаївській області, набуттю Відділенням підтверджених відомостей про вчинення вказаними особами дій, які можуть містити ознаки антиконкурентних узгоджених дій, вжиттю органом Антимонопольного комітету України передбачених законодавством заходів для їх припинення (або ж набуттю достовірної інформації про те, що такі дії не вчинялися або ж були припинені приватними нотаріусами з певних причин), тобто, в цілому, - перешкоджало реалізації Миколаївським відділенням покладених на нього законодавством повноважень, визначених, зокрема, Положенням про територіальне відділення Антимонопольного комітету України.

(36) Згідно з пунктом 13 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» неподання інформації Антимонопольному комітету України, його територіальному відділенню у встановлені органами Антимонопольного комітету України, головою його територіального відділення чи нормативно-правовими актами строки, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

(37) Слід відзначити, що чинне законодавство про захист економічної конкуренції не містить обмежень або заборони органу Антимонопольного комітету України встановлювати в одному запиті про надання інформації вимоги щодо окремих пунктів, чи груп пунктів, та зазначати різні строки подання інформації, тобто встановлювати декілька строків для подання інформації на різні (окремі) пункти або групи пунктів вимоги.

(38) Зважаючи на те, що територіальним відділенням у Вимозі певними пунктами, згрупованими по трьом блокам питань, було витребувано у відповідача різну інформацію та встановлено кілька окремих строків подання такої інформації по групам (блокам) питань, то кожен факт неподання інформації по кожній групі (блоку) пунктів утворює склад самостійного (окремого) порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

(39) Такий підхід у правозастосуванні узгоджується з матеріалами судової практики, зокрема, висновками Верховного Суду України у справі № 915/482/17 (Постанова від 06.03.2018р.), Вищого Господарського суду України у справі № 20/9-Н (Постанова від 10.11.2009р.).

(40) Таким чином,

1) не надавши інформації на питання пунктів 1-5 вимоги Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 09.12.2019 № 64-02/2205/2 у 10-денний строк з дня її отримання, протягом якого мала бути надана інформація на ці пункти Вимоги,

приватний нотаріус Миколаївського міського нотаріального округу Миколаївської області Барсков Артем Вікторович (свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю № 4656) вчинив порушення, передбачене пунктом 13 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді неподання інформації територіальному відділенню Антимонопольному комітету України у встановлені головою територіального відділення строки;

2) не надавши інформації на питання пунктів 6 – 9.1 Вимоги у 12-денний строк, протягом якого мала бути надана інформація на ці пункти Вимоги,

приватний нотаріус Миколаївського міського нотаріального округу Миколаївської області Барсков Артем Вікторович (свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю № 4656) вчинив порушення, передбачене пунктом 13 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді неподання інформації територіальному відділенню Антимонопольному комітету України у встановлені головою територіального

відділення строки;

3) не надавши інформації на питання пунктів 10 – 15 Вимоги у 15-денний строк, протягом якого мала бути надана інформація на ці пункти Вимоги,

приватний нотаріус Миколаївського міського нотаріального округу Миколаївської області Барсков Артем Вікторович (свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю № 4656) вчинив порушення, передбачене пунктом 13 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді неподання інформації територіальному відділенню Антимонопольного комітету України у встановлені головою територіального відділення строки.

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

(41) На подання з попередніми висновками у справі від 24.02.2020 № 64-03/16-пв, копія якого була направлена відповідачу у встановленому порядку листом від 25.02.2020 № 64-02/272 й одержана ним 27.02.2020, відповідач не надав будь-яких письмових пояснень, заперечень, доводів.

6. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ

(42) Таким чином, зібраними у справі доказами доводиться висновок адміністративної колегії відділення про те, що дії приватного нотаріуса Миколаївського міського нотаріального округу Барскова Артема Вікторовича (свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю № 4656), які полягають у:

- неподанні інформації на питання пунктів 1-5 вимоги Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 09.12.2019 № 64-02/2205/2 у встановлений головою відділення строк,

є порушенням, передбаченим пунктом 13 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»;

- неподанні інформації на питання пунктів 6 – 9.1 вимоги Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 09.12.2019 № 64-02/2205/2 у встановлений головою відділення строк,

є порушенням, передбаченим пунктом 13 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»;

- неподанні інформації на питання пунктів 10 – 15 вимоги Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 09.12.2019 № 64-02/2205/2 у встановлений головою відділення строк,

є порушенням, передбаченим пунктом 13 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

(43) Такі дії відповідача становлять три порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачені пунктом 13 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

(44) Відповідно до статті 51 даного Закону, порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

(45) За вчинення порушення, передбаченого пунктом 13 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», відповідно до абзацу третього частини першої, абзацу четвертого частини другої статті 52 цього Закону, органи Антимонопольного комітету України накладають штрафи на суб'єктів господарювання – фізичних осіб у розмірі до одного відсотка доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. Згідно частини 5 статті 52 даного закону, якщо доходу (виручки) немає або відповідач на вимогу органів Антимонопольного комітету України, голови його територіального відділення не надав розмір доходу (виручки), штраф, передбачений абзацом четвертим частини другої цієї статті, накладається у розмірі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(46) Інформація щодо розміру доходу відповідача за 2019 рік була запитана у нього

Миколаївським відділенням листом від 05.03.2020 № 64-02/349. Згідно даних Податкової декларації про майновий стан і доходи відповідача (реєстраційний номер облікової картки платника податку [інформація з обмеженим доступом], що була надана ним до Миколаївського відділення листом від 20.03.2020 № 22/01-16, сума одержаного відповідачем за 2019 рік доходу від провадження незалежної професійної діяльності (категорія незалежної професійної діяльності – приватний нотаріус, назва виду економічної діяльності, за здійснення якої одержано дохід - діяльність у сфері права, код виду економічної діяльності згідно з КВЕД - 69.10.) склала [інформація з обмеженим доступом], а сума чистого оподаткованого доходу – [інформація з обмеженим доступом].

Враховуючи наведене, керуючись статтями 7, 14 Закону України „Про Антимонопольний комітет України”, статтями 48 і 52 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482, зі змінами та доповненнями, пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати дії приватного нотаріуса Миколаївського міського нотаріального округу Миколаївської області Барскова Артема Вікторовича (проспект Богоявленський, 31/2, м. Миколаїв, 54018, свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю № 4656) з неподання інформації на питання пунктів 1-5 вимоги Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 09.12.2019 № 64-02/2205/2 у встановлений головою відділення строк порушенням, передбаченим пунктом 13 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

2. За вчинення порушення, вказаного у пункті 1 резолютивної частини цього рішення, накладити на приватного нотаріуса Миколаївського міського нотаріального округу Миколаївської області Барскова Артема Вікторовича штраф відповідно до абзацу третього частини першої, абзацу четвертого частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у розмірі 2 219,0 (дві тисячі двісті дев'ятнадцять) гривень.

3. Визнати дії приватного нотаріуса Миколаївського міського нотаріального округу Миколаївської області Барскова Артема Вікторовича (проспект Богоявленський, 31/2, м. Миколаїв, 54018, свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю № 4656) з неподання інформації на питання пунктів 6 – 9.1 вимоги Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 09.12.2019 № 64-02/2205/2 у встановлений головою відділення строк порушенням, передбаченим пунктом 13 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

4. За вчинення порушення, вказаного у пункті 3 резолютивної частини цього рішення, накладити на приватного нотаріуса Миколаївського міського нотаріального округу Миколаївської області Барскова Артема Вікторовича штраф відповідно до абзацу третього частини першої, абзацу четвертого частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у розмірі 2 219,0 (дві тисячі двісті дев'ятнадцять) гривень.

5. Визнати дії приватного нотаріуса Миколаївського міського нотаріального округу Миколаївської області Барскова Артема Вікторовича (проспект Богоявленський, 31/2, м. Миколаїв, 54018, свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю № 4656) з неподання інформації на питання пунктів 10 – 15 вимоги Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 09.12.2019 № 64-02/2205/2 у встановлений головою відділення строк порушенням, передбаченим пунктом 13 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6. За вчинення порушення, вказаного у пункті 5 резолютивної частини цього рішення, накласти на приватного нотаріуса Миколаївського міського нотаріального округу Миколаївської області Барскова Артема Вікторовича штраф відповідно до абзацу третього частини першої, абзацу четвертого частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у розмірі 2 219,0 (дві тисячі двісті дев'ятнадцять) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання цього рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання зобов'язаний протягом п'яти днів з дня сплати штрафу надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Згідно з частиною першою статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення адміністративної колегії територіального відділення Антимонопольного комітету України може бути оскаржено до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Колегії

Д. КОРЧАК